

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ... وَلَا يُبَدِّيْنَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَاهِرٌ مِّنْهُنَّ وَلَا يُضَرِّبْنَ
 بِخُمُرٍ هُنَّ عَلَى جِيُوبِهِنَّ وَلَا يُبَدِّيْنَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
 أَوْ اَبَاءِهِنَّ أَوْ اَبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ اَبْنَاءِهِنَّ أَوْ اَبْنَاءَ
 بُعُولَتِهِنَّ أَوْ اِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي اِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي اِخْوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءِهِنَّ
 أَوْ مَا مَلَكَتْ اِيمَانُهُنَّ أَوِ التَّبَاعِينَ غَيْرِ اُولَئِكَ الْأُرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ
 الْطِّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ
 لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتَوْبُوا إِلَى اللّٰهِ جَمِيعًا أَيَّهُهُ الْمُؤْمِنُونَ
۲۱
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

سورة نور، آیه ۳۱

به نام خدای بخشایندۀ مهربان

و به زنان با ایمان بگو چشمهای خود را (از نگاه هوش‌آسود) فروگیرند، و دامان خویش را حفظ کنند و زینت خود را - جز آن مقدار که نمایان است - آشکار ننمایند و (اطراف) روسربهای خود را بر سینه خود افکنند (تا گردن و سینه با آن پوشانده شود)، و زینت خود را آشکار نسازند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پدر شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران همسرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا پسران خواهرانشان، یا زنان هم یشیشان، یا بردگانشان [کنیزانشان]، یا افراد سفیه که تمایلی به زن ندارند، یا کودکانی که از امور جنسی مربوط به زنان آگاه نیستند؛ و هنگام راه رفتن پاهای خود را به زمین نزنند تا زینت پنهانیشان دانسته شود (و صدای خلخال که بپا دارند به گوش رسد). و همگی بسوی خدا بازگردید ای مؤمنان، تا رستگار شوید!

فُرُوجَهُنْ	أَبْصَارِهِنْ	يَغْضُضُنَ
دامان خویش	چشم‌های خود	فروگیرند
جُيُوبَهُنْ	خُمْرَهُنْ	لَا يُنِدِينَ
سینه‌های خود	روسربهای خود	آشکار ننمایند

نمای درس

معنای حجاب چیست؟ چه دلایلی باعث لزوم و وجوب حجاب شده است؟ فایده پوشش و حجاب چیست؟ چه کسانی به یک زن محروم هستند؟ حد پوشش بانوان در برابر نامحرم چقدر است؟

سیمای هدایتی آیه

حجاب، به این معناست که زن، هنگام معاشرت با مردان، بدن خود را بپوشاند و به جلوه‌گری و خودنمایی نپردازد. حجاب دارای دو بعد است. وجوب پوشش بدن و حرام بودن خودنمایی به نامحرم است.

زنان و مردان از جهات مختلفی؛ مانند خلقت و همچنین در داشتن حقوق اجتماعی؛ مثل ازدواج، آموزش، آزادی و دیگر حقوق، مساوی هستند. اما باید بدانیم که زن و مرد تفاوت‌هایی نیز با یکدیگر دارند. ویژگی‌های بدنی زنان موجب شده است که جسم زن لطیفتر و نرم‌تر از مرد باشد و در مقابل جسم مرد درشت‌تر و سخت‌تر باشد. همچنین احساسات لطیفی مثل مهربانی و دوستی، رقت قلب و دل نازکی و زیبایگرایی و آرایش در زن بیشتر و اندیشه‌گرایی در مرد افزون‌تر شود.

خدا به مردها زور و بازو داده تا کار بدنی کرده و از خانواده محافظت کنند و زن‌ها را مانند گل ظریف و حساس قرارداده است تا فرزندان را تربیت‌کرده و کارهای حساس و طریف را انجام دهند.

یکی از دلایلی که خداوند حجاب را برای دختران وزنان واجب کرده این است که آن‌ها

بتوانند به راحتی در جامعه رفت و آمد کنند و بدون هیچ مشکلی به کارهایشان رسیدگی کنند. دلیل دیگر لزوم حجاب، ویژگی‌های خاصی است که در خانم‌ها وجود دارد؛ زن مظاهر زیبایی و مرد مظاهر شیفتگی است. از این رو می‌بینیم در جامعه‌های کمتر دین دار، مردها پوشش بیشتری از زنان دارند! زیرا تمایل مرد به نگاه کردن و چشم‌چرانی است، نه به خودنمایی، در حالی که تمایل زن بیشتر به خودنمایی است، نه به چشم‌چرانی. از این رو برای حفظ زنان از دید چشمان هرزه، پوشش و حجاب برای زنان مورد تاکید است. خداوند متعال برای این پوشش و تلاش بانوان برای حفظ خود از نامحرم، پاداش بزرگی تعیین کرده است؛ به روایات زیر توجه کنید:

- خداوند به دخترانی که برای رضایت او حجابشان را حفظ می‌کنند، پاداش

شهید خواهد داد.

- خداوند گناهان دختران با حجاب را می‌بخشد و مهربانی خود را به آها

هدیه می‌دهد.^۱

البته حجاب مخصوص زنان نیست و مردان نیز باید بدن خود را تا حد امکان پوشانند؛ مردان از پوشیدن لباس‌های تنگ و نازک منع شده‌اند، علاوه بر این که پوشیدن لباس جنس مخالف و لباس شهرت نیز برای مردان نیز حرام می‌باشد.

اما حجاب بانوان چیست؟

زنان باید در برابر مردان نامحرم پوشش کاملی داشته باشند و از جلوه‌گری و خودنمایی بپرهیزند. مردان نامحرم یعنی هرکسی جز:

- پدر و پدربرزگ و هر چه به بالا برود (مثل پدر پدربرزگ و...)
- برادر
- عمو
- دایی

۱. نوادر راوندی، ص ۳۷ / بحار الانوار، ج ۱۰۳، ص ۲۵۰.

۲. مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۴۴.

- پدر شوهر و هر چه به بالا برود (مثل پدر بزرگ شوهر و پدر پدر بزرگ و ...)
- برادر زاده و خواهر زاده
- برادر رضاعی - با شرایط شرعی -
- فرزندان
- داماد برای مادر زن

نکته: برادر شوهر و پسر عمومی و پسر دایی و شوهر مادری که آن شوهر هنوز با مادرش همبستر نشده است و پسر عمه، جزو محارم به حساب نمی‌آیند.

در نزد محارم، زن می‌تواند بدون حجاب حاضر شود، ولی باید جاها بی که معمولاً زن‌ها (مثل شکم و سینه) می‌شانند، بپوشاند. لازم نیست زن، سروگردان و پاراگز محارم خود بپوشاند. زنان باید عورت خود را برای نامحرم و همه محارم به جز شوهر بپوشانند.

حد پوشش در برابر نامحرم

- زنان باید همه بدن خود را به جزگردی صورت و دست‌ها تا مچ را در برابر نامحرم بپوشانند.
- زنان باید از پوشیدن لباس بدن نما، تنگ و چسبان دوری کنند.
- زنان باید از پوشیدن لباسی که آن‌ها را انگشت نما می‌کند، اجتناب نمایند. مثل لباسی که بسیار کهنه و قدیمی باشد یا لباسی که بسیار گران هست و فراتر از شأن و موقعیت اجتماعی انسان باشد. رنگ و چاپ عجیب برای لباس، مثلاً شلوار با طرح باب اسفنجی.
- زنان باید زینت خود را از نامحرم بپوشانند؛
- زنان باید از زدن عطری که باعث جلب توجه مردان می‌شود خودداری کنند.
- زنان باید از شوخی کردن با نامحرم پرهیز کنند؛

حجاب برای نایینا

روزی یک فرد نایینا اجازه خواست تا وارد منزل حضرت زهرا علیها السلام شود. حضرت فاطمه سریعاً رفت و حجاب به سر کرد. پیامبر علیهم السلام به حضرت زهرا فرمود: چرا حجاب

کردی، این مرد ناینست و تو را نمی‌بیند؟ حضرت فاطمه زهرا علیهم السلام به پدرشان حضرت محمد علیهم السلام عرض کرد: درست است که او مرانمی‌بیند، ولی من که او رامی‌بینم، و نیز عطر من را بومی‌کند. رسول خدا علیهم السلام فرمود: واقعاً که تو پاره تن من هستی.^۱

- از لباس جنس مخالف استفاده نکنیم؛ دختر نباید لباس پسرانه و پسر نباید لباس دخترانه به تن کند.
- زنان باید تمام موی سر خود را (هرچند اندک) از نامحرم پوشانند.

عذاب سخت

امام علی علیهم السلام خاطره‌ای برای یارانش تعریف می‌کرد؛ «روزی من و فاطمه به خانه پیامبر وارد شدیم و مشاهده کردیم که آن حضرت به شدت اشک می‌ریزد. پرسیدم: «پدر و مادرم به فدایت ای رسول خدا؛ چرا گریه می‌کنی؟» پیامبر فرمود: «یا علی؛ شب معراج که مرا به آسمان‌ها بردنده، گروه‌هایی از زنان امتنم را دیدم که دچار عذاب شدیدی هستند. از دیدن حال و احوال آنان گریه می‌کنم» و سپس عذاب هر گروه را توصیف کرد؛ یکی از آن گروه‌ها زن‌هایی بودند که از موی سرشان آویزان بودند.

فاتمه علیهم السلام پرسید: «آن‌ها در دنیا چه کرده بودند که به آن عذاب‌ها گرفتار شده‌اند؟» پیامبر فرمود: «آن زنانی که به موهای سرآویزان شده بودند، زنانی بودند که در دنیا موی سرشان را از مردم نامحرم نمی‌پوشانند».^۲

۱. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۹۱.

۲. عيون اخبار الرضا علیهم السلام، ج ۲، ص ۱۱.

وَأَكْفُفْ عَلَيْهِنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ بِحِجَابِكَ وَ از طریق حجاب، دیده آنها را از دیدن مردان بیگانه باز دار، زیرا تأکید بر حجاب، آنها را سالم‌تر و پاک‌تر نگاه خواهد داشت.

حجاب علاوه برای جامعه مفید است، برای خود زن نیز فایده دارد از این رو امیرالمؤمنین علیهم السلام تأکید کرده که زنان کمترین ارتباط را با نامحرم داشته باشند.

فایده پوشش و حجاب

پوشش و حجاب برای زنان باید از چند جنبه مورد بررسی قرار بگیرد. بعضی از آنها جنبه‌ی روانی دارد و بعضی جنبه‌ی خانوادگی و بعضی دیگر جنبه‌ی اجتماعی.

• جنبه‌ی خانوادگی:

حجاب سبب تحکیم روابط افراد خانواده و برقراری صمیمیت کامل بین زن و شوهر می‌گردد. بی‌حجابی زنان باعث می‌شود که زن در دید مردان غریبه قرار بگیرد و از خاص بودن برای همسر خارج شود و این خود اولین قدم در سست شدن بنیان خانواده است.

• از جنبه‌ی اجتماعی:

حجاب موجب حفظ و تقویت نیروی کار و فعالیت اجتماعی می‌گردد. اسلام می‌خواهد انواع لذت‌های جنسی، چه بصری و لمسی و ...، به محیط خانوادگی و به ازدواج قانونی اختصاص پیدا کند و جامعه منحصرا برای کار و فعالیت باشد. اسلام نمی‌خواهد محیط جامعه برای زنان ناامن باشد.

پوشش زن، سبب می‌شود تا از حالت دم‌دستی بودن و همیشه در دسترس بودن

پژوهی از قرآن ناطق

نامه ۳۱

خارج شده و ارزشش در برابر مرد بالا رود. اسلام تأکید کرده تا زن متین‌تر، با وقارتر و عفیفتر حرکت کند و خود را در معرض نمایش مردان نگذارد تا بر احترام او افزوده شود و مانند کالای بی ارزشی نباشد که به راحتی در اختیار همگان قرار گرفته است. حجاب موجب کرامت و احترام بیشتر زن است؛ زیرا او را از تعرض و بی احترامی افراد پست و فرومایه و فاقد اخلاق حفظ می‌کند.

• جنبه‌ی روانی:

حجاب به بهداشت روانی جامعه کمک می‌کند. حجاب هم زن را حفظ می‌کند و هم جامعه را از آلوده شدن به گناه باز می‌دارد.

پرتویی از قرآن صاعد

دعای مکارم الاخلاق

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَحَلِّنِي
 بِحِلْيَةِ الصَّالِحِينَ، وَبِإِلِسْنِي زِينَةَ
 الْمُتَّقِينَ
 اهْلِ تَقْوَى بِپُوشان.

در صحیفه سجادیه دعایی با مضمون حجاب یافت نشد، ولی در دعای مکارم الاخلاق امام سجاد علیه السلام این دعا آمده است.

در هیچ دایی شاید مثل دعای مکارم الاخلاق صلوات اینقدر تکرار نشده باشد. در این فراز نیز امام سجاد علیه السلام ابتدا می‌فرماید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ» سپس دعا می‌کند: «وَحَلِّنِي بِحِلْيَةِ الصَّالِحِينَ وَبِإِلِسْنِي زِينَةَ الْمُتَّقِينَ»، یعنی لباس اهل تقوا تن بکنم و آراستگی صالحان را داشته باشم. لباس اهل تقوا چیست؟ آراستگی صالحان چیست؟

این فراز اشاره به آیاتی از سوره اعراف است. خداوند در این سوره پس از نقل داستان حضرت آدم می‌فرماید: «يَا أَبْنَيَ آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسًا التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ»؛ ای فرزندان آدم! همانا بر شما لباسی فروفرستادیم تا هم زشتی (برهنگی) شما را بپوشاند و هم زیوری باشد، و (لی) لباس تقوا همانا بهتر است. آن، از نشانه‌های خدادست، باشد که آنان پند گیرند (و متذکر شوند).»

در این آیه نخست به همان مساله لباس و پوشانیدن بدن که در سرگذشت آدم نقش ہمی داشت، اشاره کرده می‌فرماید: "ای فرزندان آدم، ما لباسی بر شما فرو فرستادیم، که (اندام شما را می‌پوشاند) و زشتهای بدنتان را پنهان می‌سازد؛ و فایده ای لباس که برای شما فرستاده‌ایم، تنها پوشانیدن تن و مستور ساختن زشتهایا نیست بلکه لباس تجمل و زینت که اندام شما را زیباتر از آنچه هست نشان می‌دهد، برای شما نیز

پرتویی از قرآن صاعد

دعای مکارم الاخلاق

فرستاده‌ایم (وَرِيشاً).

«ریش» در اصل واژه عربی، به معنای پرهای پرندگان است و از آجا که پرهای پرندگان لباسی طبیعی در اندام آنها است، به هر گونه لباس، یز گفته می‌شود، ولی چون پرهای پرندگان غالباً به رنگ‌های مختلف و زیبا است، اک نوع مفهوم زینت در معنی کلمه ریش افتاده است،

به دنبال آن جمله که درباره لباس ظاهری سخن گفته است، قرآن بحث را به لباس معنوی کشانده و می‌گوید: لباس پرهیزکاری و تقوا از آن هم بهتر است (وَلِيَاْسُ التَّقْوِيَ ذِلِّكَ خَيْرٌ).

تشبیه تقوی و پرهیزکاری به لباس، تشبیه بسیار رسا و گویایی است، زیرا همانطور که لباس هم بدن انسان را از سرما و گرمای حفظ می‌کند، و هم سپری است در برابر بسیاری از خطرها، و هم عیوب جسمانی را می‌پوشاند و هم زینتی است برای انسان، روح تقوی و پرهیزکاری نیز علاوه پوشانیدن بشر از زشتی گناهان و حفظ از بسیاری از خطرات فردی و اجتماعی، زین بسیار بزرگی برای او محسوب می‌شود. زینتی است چشمگیر که بر شخصیت او می‌افزاید.

در اینکه منظور از لباس تقوی یست در میان مفسران گفتگو بسیار شده است، بعضی آن را به معنای حیاء گرفته‌اند

تأثیر صحیفه سجادیه در گرایش به حجاب

یکی از علمای ربانی در بیان خاطره مسافت خویش می‌گوید:

از یکی از شهرهای عراق، به شهر دیگری می‌رفتم. وقتی سوار قطار شدم، داخل کوپه نشستم. مسافرهای داخل کوپه، چند زن بی‌حجاب بودند. دیدم باید این مسیر طولانی را با این زن‌ها سرکنم. گفتم چه کنم که محیط عوض شود. یادم آمد که یک نسخه از

پرتویی از قرآن صاعد

صحیفه سجادیه را همراه دارم. صحیفه را در آوردم و یکی از فرازهای نورانی صحیفه را خواندم و چون اینها عرب بودند و زبان مادری آنها بود، مفاهیم را درک می‌کردند و می‌فهمیدند. دیدم کلمات نورانی صحیفه آنها را عوض کرد. یکی از آنها بلند شد و یک روسربی سرش کرد. یکی دیگر چشمانش اشک آلود شد و خلاصه، محیط عوض شد. بعد از اتمام دعای صحیفه، به من گفتند: آقا این حرف امال کی است؟ گفتم: کلمات نورانی امام زین العابدین علیه السلام در صحیفه سجادیه است. گفتند: ما متأسفانه از این معارف محروم هستیم. اگر می‌شود این کتاب را به ما بدهید. با خواهش و تمنا این نسخه را از من به عنوان یادگار گرفتند.^۱

۱. علی میرخلفزاده، داستان ایی از پوشش و حجاب، ص ۶۴.

تَدْبِرُ الْكَنِيم

اسلام آیین فطری است و انسان نیز فطرتاً از زینت لذت می‌برد. قرآن کریم در آیه‌ی سی و یکم سوره‌ی اعراف در مورد آداب مساجد و خوردن و آشامیدن دستوراتی می‌دهد و می‌فرماید: «يَا أَيُّهُمْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَرْجِعُونَ إِذْ أَنْهَى اللَّهُ بِهِمْ مَا كَانُوا فِي حُلُولٍ مَّا كَانُوا فِيهِمْ وَمَا كَانُوا بِهِمْ يَنْهَا هُنَّ أَكْفَارٌ وَمَنْ يَنْهَا فَأُولَئِكَ هُنَّ لَا يَشْعُرُونَ»؛ ای فرزندان آدم! زیور [های] تان را در هر مسجدی برگیرید»

امام مجتبی علیه السلام به هنگام نماز و حضور در مسجد، بهترین لباس خود را می‌پوشید و می‌فرمود: «إِنَّمَا جَمِيلٌ يَحِبُّ الْجَمَالَ فَاتَّجَمَلَ لِرَبِّيِّ»، خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد، و من لباس زیبای خود را برای پروردگارم می‌پوشم و آنگاه این آه را تلاوت می‌فرمودند.^۱

خداوند در همان سوره آیه بعد بالحن تندری به پاسخ آنها که گمان می‌برند، تحریم زینتها و پرهیز از غذاهای روزهای پاک و حلال، نشانه زهد و پارسایی و ایه قرب به پروردگار است، می‌پردازد و می‌فرماید: «قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هُنَّ الَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ»^{۳۲}

بگو: چه کسی زینت‌هایی را که خداوند برای بند گانش پدید آورده و (همچنین) رزقهای پاکیزه و دلپسند را بر خود حرام کرده است؟ بگو: این (نعمت‌ها) در زندگی دنیا برای مؤمنان است، (اگر چه کافران هم بهره‌مندند)، در حالی که روز قیامت مخصوص (مؤمنان) است. ما این گونه آیات خود را برای گروهی که می‌دانند به فصیل بیان می‌نمائیم.

آری ا ن آیه، زینت را برای انسان حلال می‌شمرد. اما باید علاقه‌ی به زینت، انسان را به هلاکت نکشد و بهره‌گیری از آن کنترل شده بر اساس دستورات الهی باشد، لذا قرآن، نشان دادن زینت زنان را جز برای شوهرانشان و محرم‌های آنان، حرام می‌داند.

«لَا يُبَدِّلُ دِينَ زَيْنَتُهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ»^۲

۱. تفسیر مجتمع بیان.

۲. نور، ۳۱.

نکته ترجمه

یکی از فرمولهای پر کاربرد زبان عرب، فرمول ($\text{لا} + \dots + \text{الا} + \dots$) است: « $\text{لَا} + \text{يُبَدِّيْنَ}$ زینتھن إلأي بعولتھن»

در فارسی برای آن از معادلهای مانند: «فقط»، «تنها»، «این است و جزء این نیست»، استفاده می‌شود. در ترجمه آن به دو صورت عمل کنیم:

۱. مله را به صورت مثبت و همراه با قید (فقط) یا (تنها) ذکر کنیم.

ترجمه آیه: زینت خود را فقط برای شوهر ظاهر کنند

۲. جمله به صورت منفی باشد اما از ترجمه به صورت (به جز) استفاده کنیم.

ترجمه آیه: زینت خود را ظاهر نکنند جز برای شوهر

پرسش و تمرین

وازگان زیر را ترجمه کنید.

فُرُوجَهُنْ	أَبْصَارِهِنْ	يَغْضُضُنَ
جُيُوبِهِنْ	حُمُرِهِنْ	يُبَدِّيْنَ

عبارت زیر را ترجمه کنید.

وَلَا	فُرُوجَهُنْ	وَيَحْفَظُنَ	مِنْ	أَبْصَارِهِنْ	يَغْضُضُنَ	لِلْمُؤْمَنَاتِ	وَقْلٌ	وازگان
								تحت اللفظی
								ترجمه روان

عَلَى	جُيُوبِهِنَّ	وَلِيَضْرِبَنَ	بِخُمُرِهِنَّ	مِنْهَا	مَا ظَهَرَ	إِلَّا	زِيَّتَهُنَّ	يُبَدِّيْنَ	وَأَذْكَانَ
اللفظي					تحت				
روان					ترجمة				

ج) بر اساس محتوای درس به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

۱. چه دلایلی باعث لزوم و وجوب حجاب شده است؟

۲. فایده پوشش و حجاب را از جنبه اجتماعی بیان کنید.

۳. چهار مورد از حدودی که زن در برابر نامحرم باید رعایت کند را بنویسید.

کارخواست

با توجه به احکام شرعی آیا پسران هم باید حجاب داشته باشند؟ حجاب آنها به چه صورت است؟ بررسی کرده و در کلاس گزارش دهید.

۱۶۴

چشم بندی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُبُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ ... وَقُل
لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُبْضُنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ ...

سورة نور، آیه ۳۰ و ۳۱

به نام خدای بخشایندۀ مهربان

به مردان مؤمن بگو چشم‌های خود را (از نگاه ناروا) فرو گیرند... و به زنان
با ایمان بگو چشم‌های خویش را (از نگاه ناروا) بپوشند...

أَزْكَى	يَحْفَظُوا	يَغْضُبُوا
پاکیزه‌تر است	حفظ کنند	فرو گیرند
يَصْنَعُونَ	بِمَا	خَبِيرٌ
انجام می‌دهید	آنچه	آگاه است

نمای درس

غض بصر چیست؟ چشم چرانی چیست؟ عواقب چشم چرانی چیست?
چگونه چشم خود را کنترل کنیم؟ آثار و برکات کنترل چشم چیست؟